

ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΗ

ΘΕΜΑ: Χρόνος υποβολής τροποποιημένου χρονοδιαγράμματος παράτασης εργασιών.

Εταιρεία – μέλος του ΣΑΤΕ υπέβαλε το ακόλουθο ερώτημα:

«Η εταιρεία μας είναι ανάδοχος του έργου 'Μελέτη – κατασκευή δημοτικού μεγάρου Δράμας'. Η υπογραφή της σύμβασης έγινε την 22.1.2004 με συνολικό τίμημα 6.000.000,00 ευρώ χωρίς ΦΠΑ. Η αποπεράτωση του έργου καθοριζόταν την 22.7.2006. Με την υπ' αρ. 247/2006 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου εδόθη παράταση με αναθεώρηση έως 22.5.2008. Η παραπάνω παράταση της προθεσμίας περαιώσεως μας κοινοποιήθηκε την 17.7.2006 με το 3166/17.7.2006 έγγραφο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και μας ζητείται η υποβολή νέου τροποποιημένου χρονοδιαγράμματος.

Ρωτάμε, υπάρχει χρονικό όριο στην υποβολή του νέου τροποποιημένου χρονοδιαγράμματος. Εάν ναι, ποιό είναι αυτό;»

Η απάντησή μου στο ανωτέρω ερώτημα έχει ως ακολούθως:

1. Η παρ. 4 του άρθρου 5 του ν. 1418/1984 προβλέπει τα εξής σχετικά με το χρονοδιάγραμμα εργασιών:

«Σε κάθε σύμβαση κατασκευής έργου ορίζεται προθεσμία για την περάτωσή του στο σύνολο και κατά τμήματα. Μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την υπογραφή της σύμβασης ο ανάδοχος υποβάλλει το χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου σύμφωνα με τη σύμβαση. Η υπηρεσία εγκρίνει μέσα σε δέκα (10) ημέρες το χρονοδιάγραμμα με τυχόν συμπληρώσεις ή τροποποιήσεις. Η έναρξη των εργασιών του έργου από μέρους του αναδόχου δεν μπορεί να καθυστερήσει πέραν των τριάντα (30) ημερών από την υπογραφή της σύμβασης. Η μη τήρηση των ανωτέρω προθεσμιών με υπαιτιότητα του

αναδόχου συνεπάγεται την επιβολή των διοικητικών και παρεπόμενων χρηματικών κυρώσεων, αποτελεί λόγο έκπτωσης του αναδόχου και για τα αρμόδια όργανα του φορέα κατασκευής αποτελεί πειθαρχικό αδίκημα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις της παρ. 9 του άρθρου 6 του παρόντος νόμου. Παράταση των προθεσμιών γίνεται μόνον ύστερα από έγκριση της προϊσταμένης του έργου αρχής, αν οι καθυστερήσεις δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα του αναδόχου. Σε κάθε περίπτωση ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συνεχίσει την κατασκευή του έργου για επιπλέον χρονικό διάστημα ίσο προς το ένα τρίτο της συνολικής προθεσμίας του έργου και πάντως όχι μικρότερο των τριών (3) μηνών (οριακή προθεσμία). Η συνολική προθεσμία υπολογίζεται με βάση την αρχική συμβατική προθεσμία και τις τυχόν παρατάσεις που εγκρίθηκαν ύστερα από σχετικό αίτημα του αναδόχου μέσα στην αρχική συμβατική προθεσμία και δεν οφείλονται σε υπαιτιότητά του. Με τις προθεσμίες, συνολική και τμηματικές, συνδυάζεται το χρονοδιάγραμμα των εργασιών που αποτελεί συμβατικό στοιχείο. Σε περίπτωση μεταβολών των προθεσμιών ή του αντικειμένου του έργου αναπροσαρμόζεται το χρονοδιάγραμμα. Σε κάθε περίπτωση μπορεί ο κύριος του έργου ή ο φορέας κατασκευής για την κάλυψη ή περιορισμό των καθυστερήσεων του έργου, στην περίπτωση που ευθύνεται γι' αυτές ο ανάδοχος, να δώσει εντολή στον ανάδοχο να επιταχύνει τις εργασίες εκτελώντας τις απαραίτητες πρόσθετες εργασίες και παίρνοντας τα απαραίτητα πρόσθετα μέτρα, χωρίς καμία πρόσθετη αποζημίωση. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται και στα έργα που κατασκευάζονται με μερική ή ολική αυτοχρηματοδότηση.»

Επίσης, το άρθρο 32 του π.δ. 609/1985 αναφέρει σχετικά με το χρονοδιάγραμμα εργασιών τα ακόλουθα:

«1. Ο ανάδοχος με βάση την ολική και τις τμηματικές προθεσμίες και μέσα στην προθεσμία που προβλέπεται στα συμβατικά τεύχη, συντάσσει και υποβάλλει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία το χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου. Το χρονοδιάγραμμα αναλύει ανά μονάδα χρόνου και πάντως ανά ημερολογιακό εξάμηνο τις εργασίες που προβλέπεται να εκτελεσθούν. Το χρονοδιάγραμμα

συντάσσεται με τη μορφή τετραγωνικού πίνακα που περιλαμβάνει την πιο πάνω χρονική ανάλυση των ποσοτήτων ανά εργασία ή ομάδα εργασιών και συνοδεύεται από γραμμικό διάγραμμα και σχετική έκθεση. Σε σημαντικά έργα μπορεί να προβλέπεται η σύνταξη τευχών ή διαγραμμάτων με τη μέθοδο της δικτυωτής ανάλυσης. Επίσης ο ανάδοχος κατασκευής του έργου, υποχρεούται μέσα σε ένα μήνα από την υπογραφή της σύμβασης να συντάξει και να υποβάλει οργανόγραμμα του εργοταξίου, στο οποίο θα περιγράφονται λεπτομερώς τα πλήρη στοιχεία στελεχών, εξοπλισμού και μηχανημάτων που θα περιλαμβάνει η εργοταξιακή ανάπτυξη για την εκτέλεση του έργου.

2. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία εγκρίνει το χρονοδιάγραμμα και μπορεί να τροποποιήσει τις προτάσεις του αναδόχου σχετικά με τη σειρά και τη διάρκεια κατασκευής των έργων ανάλογα με τις δυνατότητες χρονικής κλιμάκωσης των πιστώσεων, μέσα στα όρια των συμβατικών προθεσμιών. Αν δεν ορίζεται διαφορετικά στα συμβατικά τεύχη, η έγκριση γίνεται σε είκοσι (20) μέρες από την υποβολή του χρονοδιαγράμματος. Αν η έγκριση δεν γίνει μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, ή αν μέσα στην προθεσμία αυτή δεν ζητήσει γραπτά η Διευθύνουσα Υπηρεσία διευκρινίσεις ή αναμορφώσεις ή συμπληρώσεις, το χρονοδιάγραμμα θεωρείται ότι έχει εγκριθεί. Το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα αποτελεί το αναλυτικό πρόγραμμα κατασκευής του έργου.

3. Αναπροσαρμογές του χρονοδιαγράμματος εγκρίνονται όταν μεταβληθούν οι ποσότητες των εργασιών ή στις περιπτώσεις που προβλέπει το άρθρο 5 παρ. 4 του ν. 1418/84.

4. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν εφαρμόζονται σε συμβάσεις έργων που στις δημοπρασίες τους καλούνται να συμμετάσχουν σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και επιχειρήσεις εγγεγραμμένες στα Νομαρχιακά Μητρώα. Στις περιπτώσεις αυτές η Διευθύνουσα Υπηρεσία κοινοποιεί έγκαιρα στον ανάδοχο πίνακες των εργασιών που πρέπει να εκτελεσθούν. Ο πρώτος πίνακας κοινοποιείται κατά την υπογραφή της σύμβασης.»

Τέλος, η παρ. 2.α.ii του άρθρου 6 του ν. 3263/2004 ορίζει ότι η διαδικασία έκπτωσης κινείται υποχρεωτικώς σε βάρος του αναδόχου, σε περίπτωση που ο τελευταίος καθυστερήσει την υποβολή του αναλυτικού χρονοδιαγράμματος, σύμφωνα και με τα προβλεπόμενα στη σύμβαση.

2. Από τις προεκτεθείσες διατάξεις συνάγεται, ότι αποτελεί υποχρέωση του αναδόχου να υποβάλει προς της διευθύνουσα υπηρεσία εντός δεκαπέντε (15) το χρονοδιάγραμμα κατασκευής, το οποίο με τη σειρά της η διευθύνουσα υπηρεσία υποχρεούται να το εγκρίνει εντός δέκα (10) ημερών κατά τη διατύπωση του ν. 1418/1984, ή εντός είκοσι (20) ημερών κατά τη διατύπωση του π.δ. 609/1985. Δεδομένου ότι υπάρχει σύγκρουση μεταξύ του ν. 1418/1984 και του εκτελεστικού του π.δ/τος 609/1985, υπερισχύει η διάταξη του ν. 1418/1984 ως υπέρτερης τυπικής ισχύος και η υποχρέωση εγκρίσεως του χρονοδιαγράμματος από πλευράς της διευθύνουσας υπηρεσίας είναι δεκαήμερη και όχι εικοσαήμερη. Η παρ. 2 του άρθρου 32 του π.δ. 609/1985 ορίζει επίσης, ότι η άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας εγκρίσεως, χωρίς η διευθύνουσα υπηρεσία να εγκρίνει ή να ζητήσει γραπτώς αναμορφώσεις, διευκρινίσεις ή συμπληρώσεις επί του χρονοδιαγράμματος, συνεπάγεται την αυτοδίκαιη έγκρισή του. Περαιτέρω, η παρ. 3 του ως άνω άρθρου 32 του π.δ. 609/1985 ορίζει, ότι στις περιπτώσεις παράτασης προθεσμιών δύναται να εγκριθεί αναπροσαρμογή του ήδη εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος.

Ο νόμος δεν ρυθμίζει ειδικώς τη διαδικασία και τις προθεσμίες υποβολής αναπροσαρμοσμένου χρονοδιαγράμματος σε περίπτωση παράτασης προθεσμίας. Είναι όμως αυτονόητο ότι αναγκαίο παρακολούθημα της παράτασης προθεσμίας ενός έργου αποτελεί και η αναπροσαρμογή του χρονοδιαγράμματός του, το οποίο δεν ανταποκρίνεται πλέον στα νέα χρονικά δεδομένα κατασκευής του έργου. Επομένως, είναι εύλογο και σύννομο η διευθύνουσα υπηρεσία να ζητεί την υποβολή από τον ανάδοχο, μετά την έγκριση της παράτασης προθεσμίας, την υποβολή νέου τροποποιημένου χρονοδιαγράμματος.

Περαιτέρω, ο νόμος δεν ορίζει προθεσμίες εντός των οποίων θα πρέπει να υποβληθεί το αναπροσαρμοσμένο χρονοδιάγραμμα από τον ανάδοχο και να εγκριθεί αυτό από τη διευθύνουσα υπηρεσία. Δεν παύει όμως η υποβολή του αναπροσαρμοσμένου χρονοδιαγράμματος να αποτελεί κατ'

αρχήν υποχρέωση του αναδόχου και αντιστοίχως η έγκρισή του υποχρέωση της διευθύνουσας υπηρεσίας, διότι διαφορετικά η συνέχιση των εργασιών του έργου και η παρακολούθησή τους από την υπηρεσία θα ήταν δυσχερής έως και αδύνατη. Είναι επίσης αυτονόητο, ότι υποχρέωση άνευ χρονικής προθεσμίας εντός της οποίας θα πρέπει να εκπληρωθεί είναι ως επί το πλείστον άνευ αντικειμένου, κατά μείζονα λόγο στην περίπτωση του χρονοδιαγράμματος, το οποίο από τη φύση του συνιστά αναγκαία προϋπόθεση για την εύρυθμη εκτέλεση των εργασιών.

Βάσει των προαναφερθέντων, θεωρώ ότι είναι κατ' αρχήν νόμιμη η επιβολή προθεσμίας στον ανάδοχο για την υποβολή του νέου τροποποιημένου χρονοδιαγράμματος. Η προθεσμία αυτή δεν ορίζεται ρητώς στο νόμο, επομένως θα μπορούσε, κατ' ανάλογο εφαρμογή, να θεωρηθεί ότι ισχύει εν προκειμένω η δεκαπενθήμερη προθεσμία για την υποβολή του αρχικού χρονοδιαγράμματος. Εν πάση περιπτώσει, η διευθύνουσα υπηρεσία διαθέτει, κατά την άποψή μου, διακριτική ευχέρεια να τάξει η ίδια στον ανάδοχο συγκεκριμένη προθεσμία, η οποία κατ' αρχήν πρέπει να είναι εύλογη και ανάλογη της παράτασης της συνολικής προθεσμίας που του έχει χορηγηθεί.

Με εκτίμηση,

Σταμάτης Σ. Σταμόπουλος.